

Ostrov s vůní čerstvého chleba

Jenny Colganová

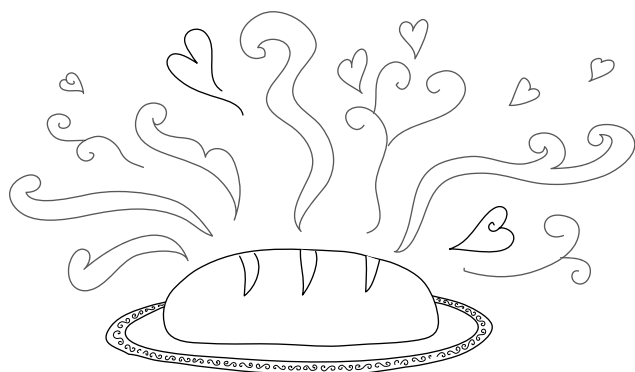

Ostrov s víní
čerstvého chleba
Jenny Colganová

Ostrov s vůní čerstvého chleba

Jenny Colganová

argo 2016

Little Beach Street Bakery

Czech edition © Argo, 2016

Copyright © Jenny Colgan 2014

Translation © Dana Vlčková, 2016

Cover illustration © Gabriela Ryšková, 2016

ISBN 978-80-257-1846-9 (váz.)

ISBN 978-80-257-1901-5 (e-kniha)

*Anně-Marii Fourierové, mé první čtenářce,
která dobře ví, jaké to je, čekat na někoho,
kdo se má vrátit domů z plavby po moři*

*Kéž bych jen já byl rybářem,
houpaný na mořích,
kde mizí v dáli suchá zem
vzpomínek přehořkých.
Svých sítí lano vypouštět,
s láskou a odevzdán,
nepřikrčený pod stropem,
nad hlavou hvězdná bář.
Tak jasno v hlavě mít,
jen s tebou v náručí...
Juhů!*

„Rybářské blues“, The Waterboys

*Vzhůru již, vzhůru již, mladíci chrabří,
lod' vyplout zítra se chystá.
Vzdor větru, mrazu či smrtelné bouři
vypluje, to je věc jistá.*

*„Sir Patrick Spens“,
skotská balada ze 14. století*

Kapitola první

Mnoho let potom a mnoho mil odtamtud připadalo Polly těžké vysvětlovat, že tehdy tak žili. Že některé dny bylo možné přejet na pevninu autem, ale jindy bylo třeba cestovat lodí. Někdy byli odříznuti na dlouhou dobu a nikdo přesně nevěděl, kdy to nastane – existoval sice rozpis přílivů a odlivů, avšak počasí se předvídat nedalo.

„A nebylo to strašné?“ ptala se Judith. „Vědět, že jste zcela odříznuti od světa?“

A Polly si vzpomněla na to, jak se slunce třpytilo na hladině, když voda neustupovala, a jak se postupně měnilo světlo a moře bylo růžové, lila a pak, když se slunce klonilo k západu, zfialovělo a vy jste věděli, že ani další den nikam nepojedete.

„Ne,“ říkala. „Bylo to krásné. Stačilo se zabydlet a trochu uvelebit. Byli jste jen vy a ostatní v městečku. Museli jste se ujistit, že všechno je nahoře, a dokud šel proud, bylo to fajn. A když nešel, to se pak dalo zvládnout taky. Pozorovali jste odraz svíček v okenních tabulkách a byli zasnění.“

„To zní, jak kdyby se to odehrávalo před sto lety.“

Polly se usmála. „Já vím. Ale ve skutečnosti to zas tak dávno nebylo... Připadá mi to jako včera. Když máš někde v koutku srdce naději, kterou si hýčkáš, roste s tebou. Ale ze začátku to opravdu strašné bylo.“

* * *

Polly si prohlížela brožuru s lesklou obálkou, kterou jí dali. Na titulní straně byla fotografie majáku. Neušlo jí, že je to velmi zdařilý snímek. Usilovně se snažila brát to z té lepší stránky.

Vždyť i ti dva chlápci byli docela milí, což její pocit spíš zhoršovalo. Vzbuzovalo to v ní lítost, a ne vztek nebo vzdor.

Seděli v zadní místnosti jejich malé kanceláře, kterou si přestavěli ze staré nádražní haly a na niž byli s Chrisem tak hrdí. Byla útulná a rozkošná, s nefunkčním krbem v přední části, kde bývala čekárna.

Teď vládl v obou místnostech chaos: šanony byly vytažené, počítače vyskládané na zemi a všude papíry. Velmi milí bankovní úředníci všechno trpělivě probírali. Chris tam seděl a tvářil se vzdorovitě jako pětileté dítě, kterému vzali jeho oblíbenou hračku. Polly pobíhala sem a tam, snažila se být nápomocná a on na ni každou chvíli vrhl sarkastický pohled, kterým, jak věděla, jako by se ptal: Proč pomáháš lidem, co nás chtějí zničit? A přestože si uvědomovala, že na tom něco je, nemohla jinak.

Později Polly napadlo, že banka tyhle lidi zaměstnává právě proto, aby byli milí, a tak alespoň částečně předcházeli konfrontacím a střetům. Bylo jí z toho smutno, nejen kvůli sobě a Chrisovi, ale také kvůli těm milým úředníkům, jejichž práce obnášela být svědkem neštěstí druhých. Nemohli za to. Chris byl samozřejmě opačného názoru.

„Takže,“ prohlásil starší z mužů, který měl na hlavě turban a na špičce nosu brejličky. „Normální průběh bankrotu se odehrává u soudu. Nemusíte tam jít oba, stačí jen jeden.“

Polly sebou při slově „bankrot“ trhla. Znělo to tak definitivně, tak vážně. Něco takového se stávalo popovým hvězdám a slavným osobnostem. Ne lidem, jako byli oni.

„Můžeš se toho ujmout,“ řekl sarkasticky Chris a podíval se na Polly, „ty seš taková pilná včelička.“

Mladší z mužů se na něj soucitně podíval. „Chápeme, že je to pro vás velmi těžké.“

„Jak to můžete chápat?“ vybuchl Chris. „Copak jste někdy zbankrotovali?“

Polly se znovu zahleděla na hezký maják, ale ten příjemný pocit už byl pryč. Pokusila se myslet na něco jiného. Uvědomila si, že obdivuje krásné grafiky z Chrisova portfolia, co pověsili na zeď, když se sem před sedmi lety nastěhovali. Oběma tehdy bylo pětadvacet a byli šťastní, že se jim podařilo založit designérskou firmu. Rozjeli ji velmi úspěšně, měli klienty z Chrisova bývalého zaměstnání a Polly se nadšeně chopila role manažerky – získávala nové kontrakty, neúnavně zvládala práci na netu a zajišťovala prodej nejen po celém Plymouthu, kde bydleli, ale i v Exeteru a Truru.

Investovali do minimalistického moderního bytu v nově postavených domech na pobřeží a chodili do těch správných restaurací a barů, aby je bylo vidět a mohli navazovat další kontakty. Všechno se jim – nějakou dobu – dařilo. Připadali si jako úspěšní mladí podnikatelé, co slibně rozjeli svou kariéru. Jenže v roce 2008 přišla finanční krize a navíc díky novým počítačovým technologiím začalo být pro všechny velmi snadné vytvářet si vlastní obrázky, malá „umělecká díla“... A tak firmy přestaly přijímat zakázky zvenčí, reklamní podnikatele na volné noze, a stále více prací zadávali vlastním zaměstnancům a grafický design podle Chrise upadal. Práce byla, ale šlo to i bez nich.

Polly to nevzdávala. Nabízela a uzavírala smlouvy, prodávala se slevou, dělala zkrátka všechno možné, jen aby získala objednávky pro svého nadaného partnera. Oproti tomu Chris na všechno rezignoval a vyčítal celému světu, že nechce jeho skvělé umělecké výtvary a ručně malované písmo. Byl zatrpklý a přestal komunikovat, čemuž se Polly snažila čelit svým pozitivním přístupem. Ale i pro ni to bylo čím dál těžší.

I když by to Polly za žádnou cenu nikomu nepřiznala, byl pro ni tenhle den vlastně úlevou – dlouho totiž Chrise zapřísahala, aby s podnikáním přestal a našel si jinou práci, ten ji však obvinil z neloajálnosti a zrady. Bylo to nepříjemné, bylo to strašné, ostudné, přestože spousta lidí, se kterými se stýkali v barech v té nejlepší čtvrti v Plymouthu, prožívala totéž. Zato Pollyina matka to nechápala – pro ni to bylo, jako kdyby je odsoudili a hrozilo jim vězení. Museli dát svůj byt na prodej a začít znovu. Ale to, že tu měli pana Gardnera a pana Bassiho z banky, alespoň budilo zdání, že se něco dává do pořádku, že se něco děje. Poslední dva roky byly skutečně zoufalé a úmorné, jak profesně, tak osobně. Jejich soukromý život šel stranou – byli jako dva lidé, kteří jsou nuceni sdílet společný byt. Polly si připadala totálně vyždímaná.

Podívala se na Chrise. V jeho obličejí spatřila nové vrásky, kterých si dříve nevšimla. Uvědomila si, že v poslední době jen stačilo zvednout hlavu, když přišel z práce – ona chodila domů vždycky první, protože Chris tvrdil, že musí těch pár zakázek projít znovu a znovu a znovu, jako kdyby preciznost a dokonalost jeho práce mohly změnit nevyhnutelné –, a už měla pocit, že ho obviňuje, že mu něco vyčítá. Raději ji už ani nezvedala.

Zvláštní bylo, že kdyby šlo jenom o rozpad jejich soukromého života, potom by s nimi každý soucítil a nabízel jim pomoc a rady. Ale na to, že selhalo jejich podnikání, měli lidé strach cokoliv říct. Všichni se drželi stranou, radši se moc nevyptávali, dokonce i Pollyina prстоřeká kamarádka Kerensa.

Třeba to bylo proto, že strach z chudoby, ze ztráty života, pro který se tolik nadřeli, byl příliš velký a všichni se báli, aby se od nich „nenakazili“. Anebo to bylo způsobeno tím, že lidé si vlastně neuvědomovali, čím s Chrisem procházejí. Možná se jim dařilo budít zdání, že jsou na tom dobře déle, než tomu bylo ve skutečnosti. Tvářili se vesele, v restauracích platili kreditní kartou a vždycky zadrželi dech, dokud nebyla transakce ukončena.

Nepřestávali dávat ručně vyrobené dárky – Polly naštěstí uměla péct, to se jim hodilo, a dál jezdili svou nablýskanou černou mazdou, i když té se teď budou samozřejmě muset také vzdát. Polly na autě nezáleželo. Jí záleželo na Chrisovi. Nebo aspoň dřív tomu tak bylo. Ale v posledních dvou letech už to nebyl Chris, kterého znala. Ten milý, vtipný mladík, který byl tak plachý a neohrabaný, když se dali dohromady, a který potom, když rozjel svoje grafické poradenské studio, tolik rozkvetl. Polly ho nepřestávala podporovat. Byli tým. Dokázala obětovat práci v podniku vše. Svoje úspory (které nebyly moc velké, když si vzali hypotéku), neutuchající nadšení a pracovní úsilí, a to ji v každém směru vyčerpávalo.

Když konečně přišel toho osudného večera domů, posadil se a ona se na něj podívala, konečně se doopravdy podívala, zachmuřeně procedil mezi zuby: „Je konec.“

Místní noviny přestaly vycházet, takže už nepotřebovaly jejich reklamy ani jejich grafickou úpravu... a podniky již nevydávaly informační bulletiny, anebo si je dělaly na webu samy a tiskly si je doma. Teď byl každý designérem a fotografem, tedy tím, co Chris tak dobře uměl. Jenže svět se změnil. Zrovna tak mohl prodávat pagery nebo magnetofonové kazety.

Několik měsíců už se nemilovali. Polly se často probouzela časně ráno a viděla, že vedle ní leží s očima doširoka otevřenýma a zoufale v hlavě počítá a šíří kolem sebe beznaděj a úzkost. I když se jej snažila nějak utěšit, bylo to marné.

„Ne, to by nešlo,“ vyštěkl na ni při každém návrhu, ať již šlo o svatební oznámení, nebo školní ročenky. Nebo: „To nemá cenu.“

Bylo čím dál těžší s ním komunikovat a nakonec zkrachovala i jejich spolupráce, protože Chris neuznával žádný Pollyin podnikatelský nápad, a navíc nedostávali téměř žádné zakázky. Nechávala ho odejít ráno do práce jako prvního, aby si mohl zaběhat – tohle je jediná možnost, jak se zbavit stresu, tvrdil. Raději

mlčela, aby mu nemusela připomenout, že ať mu navrhla cokoliv, od procházky do přístavu, pikniku, věcí, které by je nic nestály, zavrčel na ni, že to nemá smysl a že ho to nezajímá.

Polly se ho snažila přemluvit, aby zašel k lékaři, ale i to byla jen ztráta času. Zkrátka si nechťel připustit, že něco není v pořádku – s ním, s nimi, s čímkoliv. Jedná se jen o krizi, a brzy bude zase všechno v pohodě. Pak si všiml, že Polly hledá na netu práci. Ten večer se strašně pohádali a všechno se provalilo. Kolik peněz si vypůjčil a jak na tom opravdu finančně jsou. Zírala na něj s otevřenou pusou.

Týden nato – mučivý mlčenlivý týden – přišel skleslý, posadil se naproti ní a podíval se jí zpříma do tváře.

„Je po všem.“

A teď sedí ve svém zkrachovalém podniku s laskavým panem Gardnerem a panem Bassim a všechny jejich sny a plány, které kdy měli – každý list papíru, co ho viděla podepisovat, když si otevřeli šampaňské, aby pokřtili nový psací stůl v jejich krásné malé kanceláři nebo když jim vyšel inzerát ve Zlatých stránkách –, všechno bylo pryč, zmizelo ve světě, kterému nezáleželo na tom, jak tvrdě pracovali, jak moc toho chtěli či na jiných kliše, co se objevují v reality show, nic v tu chvíli už neplatilo. Bylo po všem. A ani fotky majáků z celého světa už na tom nic nezmění.

Kapitola druhá

„Tak takhle na tom jsem,“ říkala si Polly, když procházela za chladného jarního odpoledne městem. Zoufale se snažila uklidnit a připomenout si své klady; měla schůzku „na nejvyšší úrovni“ se svou nejlepší kamarádkou a nechtěla na ni přijít ubrečená.

„Jsem zdravá. Je mi dobře, až na ten kotník, co jsem si vymkla při tanci v baru, ale dobře mi tak. Jsem schopná. Přišla jsem sice při podnikání o peníze, ale lidi ztrácej mnohem důležitější věci. Nepostihla mě žádná přírodní katastrofa. Mý rodině se daří dobře. Otravujou mě, ale všichni jsou v pořádku. Můj vztah... Lidi mívaj daleko horší vztahy. Daleko horší. Nebudeme se přece rozvádět –“

„Co to děláš?“ ozvala se za ní Kerensa. I když cupitala na vysokých podpatcích, šla stejně rychle jako Polly v converskách a dostihla ji cestou z práce. „Pohybuješ rty. Třeba ses už opravdu zbláznila a...“

„Co?“

„Mohla by to být strategie, abys dostala invalidní důchod.“

„Kerenso!“ vykřikla Polly. „Ty seš strašná. Ne, jen jsem si vypočítávala, v čem všem mám štěstí, když už to musíš vědět. A zrovna jsem došla k tomu, že se nemusím rozvádět.“

Kerensa protáhla obličej a bývala by vyjádřila pochybnosti, ale díky botoxu, který si nechala několikrát vpíchnout do obličeje, bylo často těžké určit, co si vlastně myslí, i když to vzápětí hlasitě vysvětlila.

„Panebože, fakticky? A co bylo na řadě dál? Že jsi zdravá a máš obě ruce i nohy?“

„Myslela jsem, že se máme sejít, abys mě rozveselila.“

Kerensa zvedla tašku, ve které zacinkaly lahve vína.

„To určitě. Tak pokračuj, jak daleko ses dostala? Už jsi vyjmenovala, že nemáš kde bydlet a jsi bez práce?“

Zastavily se před dokonale upraveným domem v centru, kde Kerensa bydlela. Po obou stranách červeně nalakovaných dveří s mosazným klepátkem rostly dva malé pomerančovníky.

„Víš, já si vlastně nejsem tak úplně jistá, jestli chci jít dál,“ řekla jí Polly, ale nemyslela to vážně. Kerensa už byla prostě taková: reagovala na věci zpříma, bez okolků. Polly teď věděla, že ji měla poslechnout už loni, když se jim přestávalo v podnikání dařit a Chris se začal stahovat do sebe. Tehdy na vánočním večírku trochu popíjeli, a tak požádala Kerensu o názor a profesionální pomoc. Ta jí řekla, že to, co dělají, je riskantní, a aby to začali co nejdřív řešit. Jenže Polly ji ujišťovala, že každé podnikání je přece riskantní, a tak ji Kerensa poprosila, ať už se jí raději víckrát neptá. Pak už o tom nikdy nemluvily.

„Hele, teď seš tady, a já přece nesním ty Pringles sama,“ odbyla ji Kerensa vesele a vytáhla klíč na stříbrném kroužku od Tiffanyho.

„Ty si je stejně nikdy nedáš,“ zamumlala Polly. „Všechny je vysypeš a pak řekneš: ‚Jé, já jsem se dneska hrozně nadlábla, sněz je prosím tě, nemůžu je schovávat, nebo se zkazí.‘ Což se samozřejmě nikdy nestane.“

„No, jestli tu zůstaneš, můžeš je zobat po kouskách, jak budeš chtít, a nemusíš je zhltnout jako hladovej vlk.“

Než Polly stačila něco říct, Kerensa zvedla ruce.

„Tak tu zůstaň aspoň dneska.“

„No dobře,“ souhlasila Polly.

* * *

Polly to řekla se zavřenýma očima, ale jejich situace byla podle pánů Gardnera a Bassiho jasná: banka jim zabaví byt. Když to